

Colofon

Jaargang: 47
februari 2026

Uitgave:

Heemkundekring Onsenoort
www.hkkonsenoort.nl

Secretariaat:

Burgemeester Zwaansweg 2
5251CJ Vlijmen
bestuur@hkkonsenoort.nl

Bank:

NL19 RABO 0136 5044 18
t.n.v. Heemkundekring
Onsenoort Nieuwkuijk

Opening Heemkamer

Info: gienvanwijk@ziggo.nl
of 06-20266326

Redactie:

Toon Groot
Tel: 06-23249944

Inleveradres kopij:

Redactie Plekbord
Heusdenseweg 1
5154EJ Elshout

Kopij via e-mail:

plekbord@hkkonsenoort.nl

Kopij volgende Plekbord inleveren vóór:

15 maart 2026

In dit nummer o.a.:

- *Column Adrie
- *Educatiecommissie
- *Wie Wat Waar foto
- *WSH nieuws
- *De Bosbessenbus
- * Algemene ledenvergadering

Digitale Plekbord:

www.hkkonsenoort.nl

Beste lezer,

De lente is weer in aantocht, reeds hebben we al mooie zonnige dagen gehad. Dus kunnen we weer de fiets pakken en eropuit trekken en onze prachtige omgeving verkennen. Dit kun je ook doen in Lokaal 23 op de Botermarkt 23 in Heusden. Hier komt onze natuur mooi samen met een aantal prachtige foto's van Ad Hartjes. Zoek je eventueel zelf nog wat activiteit om bij te dragen aan onze heemkundige activiteiten, lees dan even de berichtjes over de Franse soldaten en de Educatiecommissie. Misschien is het iets voor jou om je vrijetijd nuttig te besteden en de Heemkundekring een handje te helpen. Ook staat er nog een wandeling op het programma door de Baardwijkse Overlaat, over mooie natuur gesproken! Dus kijk even goed op de laatste pagina van dit Plekbord voor de vertrektijd.

Veel leesplezier

Algemene Leden Vergadering op 26 februari 2026

Met 45 aanwezige leden was de Utopiazaal van de bibliotheek in Drunen goed bezet. Zoals gebruikelijk blijkt de voorzitter bij de opening even terug en vooruit, waarna hij het verenigingsjaar 2025 het woord 'hoopvol' meegeeft. Het ledental is iets teruggelopen maar blijft nog altijd ruimschoots boven de 700.

De notulen van de ALV in 2025 leidde tot de vraag of een update beschikbaar is over de terugplaatsing van het Lips-carrillon. Die update kon gedetailleerd gegeven worden met als belangrijkste boodschap: het carrillon komt echt terug, zodra alle vergunningen daarvoor verleend zijn.

De penningmeester kon hele mooie cijfers presenteren, dus van een verhoging van contributie of portokosten kan geen sprake zijn. Namens de kascontrolecommissie sprak Cees Akerboom waardering uit en de logische conclusie om het bestuur te dechargeren voor het gevoerde beleid werd met applaus bekrachtigd.

Bij de bestuursverkiezing werden Gien van Wijk en René Esser herbenoemd, moeten we helaas afscheid nemen van Jean-Pierre Beerens en Raas Luijben en treden Thea Schampers en Leo van den Hoven toe als nieuwe bestuursleden.

Bij de bestuursmededelingen geeft de voorzitter een toelichting op de veranderingen die zich voordoen in de wereld van het erfgoedbeheer en hoe wij ons kunnen aanpassen aan deze veranderingen.

Daarmee eindigt het formele gedeelte; na de pauze neemt Gien van Wijk ons mee door de diverse ontginningen aan de noordkant van de Drunense Duinen.

Adrie Verboord

We namen afscheid van twee bestuursleden, links Jean-Pierre Beerens en rechts Raas Luijben

Column

Wat is nou drie jaar?

Op bovenstaande vraag volgt altijd het standaard antwoord: 'dat is maar hoe je het bekijkt'. Inderdaad, wat drie jaar als een periode van tijd betekent, hangt helemaal af van de omstandigheden en het doel dat je ermee voor ogen hebt. Enkele maanden geleden heb ik

gesproken bij het afscheid van mijn broer. Mijn oudere broer, drie jaar ouder om precies te zijn. Hij had me zelf nog gevraagd om iets te vertellen over zijn jeugd en had daaraan gelukkig toegevoegd, dat het vooral wel een lichte toespraak mocht worden. Natuurlijk ga je dan nadenken over onze gemeenschappelijke jeugd. Daarbij ga je met je gedachten pakweg 60 tot 70 jaar terug. Dan komt al vrij snel een gelijkenis met heemkunde naar voren. Wij zijn immers geen mensen, die in de verwachting van een grootse toekomst, al op jonge leeftijd dagboeken zijn gaan schrijven om onze dagelijkse beslommeringen in vast te leggen. Wat je dus in je gedachten terughaalt, komt niet uit een archief, maar heeft tientallen jaren weggelaten gezeten in een hoekje van je geheugen. Je kunt er dan ook geen absolute waarde aan toekennen, maar het geeft wel een idee over jouw tijd van toen.

Dat verschijnsel kennen we in de heemkunde ook. Heel veel van wat gepubliceerd wordt, komt uit archieven. Zoals het daar is opgetekend, zo nemen we het over en dat is natuurlijk helemaal prima. Grote gebeurtenissen moeten op de juiste tijd in de geschiedenis geplaatst worden. Maar ga je vervolgens een lezing geven of mensen meenemen op een (dorps)wandeling, dan is die preciese tijdsaanwijzing veel minder ineteressant. Als er ooit een grote brand gewoed heeft in Vlijmen en Nieuwkuijk, dan is het juiste jaartal dat daarbij hoort 1746. Maar sta je met een groep in de Nieuwkuijksestraat en je vertelt dat 'half in de achttiende eeuw' een grote brand gewoed heeft, dan zal niemand in je gezelschap vragen: wanneer was dat dan precies?

Kortom, als verteller heb je meer vrijheden dan als heemkundig publicist. Wat ik me ook realiseerde bij het voorbereiden van mijn toespraak is, dat ik als jongere broer alleen maar vóóruit kon kijken. Hij ging me letterlijk in alles vooruit want ja, hij was drie jaar ouder. Hij kon al lezen en schrijven, toen ik naar 'de bewaarschool' ging. Hij was al misdienaar, toen ik nog geen 10 minuten stil kon zitten, hij zat al jaren op de HBS toen ik hem als groentje naar Waalwijk volgde. Een aparte gewaarwording, zeker als je heemkundig actief bent en derhalve altijd alleen maar achterom kijkt. Alles dat we optekenen, is al gebeurd, daaraan valt feitelijk niets meer toe te voegen.

We hebben elkaar nodig om onze geschiedenis boeiend te houden. Zonder de ontelbare uren, die onze heemkundigen in archieven doorbrachten en nog steeds doorbrengen, hebben we een kapstok zonder haakjes. We hebben het geraamte met de feiten nodig. Tegelijk kunnen we niet zonder de 'vertellers' die de op zich al boeiende geschiedenis op een onderhoudende wijze weten over te dragen.

Adrie

Nieuwe leden

Geen nieuwe leden om te verwelkomen deze keer, maar toch nog goed nieuws. Ieder jaar leidt de contributie-inning tot opzeggingen vanwege overlijdens, verhuizingen of dementie. Deze opzeggingen zijn dit jaar heel beperkt gebleven.

Fransen soldaten

Onder meer op de informatiepagina van de gemeente Heusden verscheen onderstaand bericht. Een mooi initiatief, waarin ook een rol wordt toebedeeld aan onze HKK Onsenoort. We hebben daarover inderdaad met Jan Kelders gesproken, maar konden tot nu toe hierover onze leden niet benaderen.

De eerste beelden zijn uit het water gehaald, foto: Drunen4you

Nu ligt dat anders, omdat op maandag 23 maart de eerste 10 soldaten uit de vijver zijn gehesen en zijn overgebracht naar de werkplaats van Jan Kelders op industrieterrein Groenewoud in Drunen. Nu is het dan ook de tijd om de mogelijkheid te delen met onze leden: heb je interesse om samen met anderen een handje te helpen bij dit erfgoedproject, laat het dan weten via adrieverboord@gmail.com of 06-57324970.

Wie weet een spoor?

Gelukkig weten mensen onze heemkundekring goed te vinden. Met zoveel leden hebben we immers ook veel kennis in huis. De volgende vraag komt uit Nieuwkuijk van Hetty van Bokhoven- van Drunen op Onsenoortsestraat 37. Bij graafwerkzaamheden in de tuin stuitte ze op een stuk rails. Dan is de logische vraag: hoe komt die daar? Heeft hier wellicht vroeger een spoor gelopen voor het vervoer van boomstammen of iets dergelijks? Of is het gewoon 'toeval', omdat er vroeger wel vaker iets in de grond werd gestopt? Hoe dan ook, elke suggestie is welkom op plekbord@hkkonsenoort.nl.

De bijzondere vondst in de Nieuwkuijkse tuin

Mommersteeg 46 info@brabantplant.nl
5254 VM Haarstee www.brabantplant.nl
Tel. 073-5119001

Klerks administraties en advies

🏠 Kerkstraat 74, 5154 AR Elshout
☎ 0416-37 26 85
@ info@klerksgroep.nl

Een van de groenste
hightech metaalbedrijven
van Nederland

Klommenmaker 18 • 5253 RH Nieuwkuijk
T. (073) 511 85 03 • info@vmc.eu • www.vmc.eu

Nico de Bont werkt vandaag aan monumenten van morgen. Van klassieke restauratie, herbestemming tot verduurzaming van grote én kleine monumenten. Met liefde voor het vak werken we aan een nieuwe toekomstwaarde voor dit waardevolle erfgoed.

*Al 50 jaar
ervaring in Citroën*

Scheidingstraat 4, 5154 AG Elshout - Drunen
tel. 0416 373 591
www.autobedrijfmoonen.nl

Advocaat gezocht?

- ontslag • echtscheiding
- strafzaak

**Wij helpen u graag.
Bel of mail ons voor een
oriënterend gesprek.**

Nieuwkuijksestraat 104, 5253 AJ Nieuwkuijk
T: 073 - 612 71 65

E: info@vermeerenadvocaten.nl
W: www.vermeerenadvocaten.nl

UW DRUKKERIJ VOOR

Clubbladen, flyers, kranten,
folders, boeken, brochures,
huis-aan-huis verspreiding,
en meer...

#DrukwerkLoket.nl

T 076 - 206 06 03 | E info@drukwerkloket.nl

Een persoonlijk
afcheid
naar uw wens

Overlijden hoort bij het leven,
maar afscheid nemen blijft moeilijk.
Wij staan u bij met zorg, aandacht
en tijd zodat het afscheid echt bij
uw dierbare past.

UitvaartHuijs Van Dommelen

Antonie van Leeuwenhoekweg 24 • 5151 DV Drunen • 073 511 20 73
www.uitvaarthuijsvandommelen.nl

Zoekt u een caravanstalling?

In de buurt van Heusden, Waalwijk of Den Bosch.

Email: stalling-de-oosters@outlook.com
WhatsApp: 06-511 66 948

vermeulen &
vermeulen
reclame sinds 1996

Maatwerk in functie en uitstraling

Komt u ook de **lekkerste schnitzels van Nederland** bij ons eten?

Woensdag t/m zaterdag vanaf 16:30 uur, zondag vanaf 15:00 uur
Heusdenseweg 16 | Eindhoven | 0416-375382 | www.sntz.nl

www.Lammers.nl
073-5116161 Nieuwkuijk

Auto's met kranen tot en met 165 ton meter / 14.000 m² Op- en Overslag
Bovenloopkranen / 12 tons Heftruck / 22 tons Manitou

info@Lammers.nl

heemkundekring
ONSENOORT

Een jaarlidmaatschap van Heemkundekring Onsenoort

CADEAU

U krijgt 10 keer het tijdschrift MGT (Met Gansen Trou) met
interessante artikelen over de geschiedenis van onze regio
en 10 keer het nieuws- en informatieblad Plekbord.
Kijk eens op onze website www.hkkonsenoort.nl voor al onze activiteiten.

Te koop in onze webshop

Vrijheidstour voor groep 8 basisscholen gemeente Heusden

Wat betekent vrijheid als je ongeveer 11 jaar oud bent? Die vraag stond centraal tijdens de eerste dagen van de Vrijheidstour 2026. Voor de leerlingen van basisschool De Duinsprong uit Drunen werd het geen gewone schooldag, maar een indrukwekkende reis langs monumenten, verhalen en tastbare herinneringen aan de Tweede Wereldoorlog – een dag waarop luisteren, beleven en zelf creëren samenkwamen.

De eerste twee van in totaal 22 dagen van de Vrijheidstour 2026 zitten er alweer op. Voor de kinderen was het een bijzondere dag, vol indrukken en uitdagingen – zoals op bepaalde momenten stil zijn en aandachtig luisteren. Maar de leerlingen van basisschool De Duinsprong uit Drunen hadden daar weinig moeite mee.

Volgens een strak schema begon de dag op school. Samen met de Bosbessenbus vertrokken zij naar het Pijlmonument in Drunen. Dankzij de gastlessen van Veteranen Heusden konden de leerlingen al goed vertellen wat zich daar heeft afgespeeld.

Vervolgens kregen zij met uitleg van de fotoclubleden de opdracht om in tweetallen foto's te maken rond het thema 'Vrijheid', ieder vanuit hun eigen idee en beleving. Na een kort moment van nadenken gingen de creatieve breinen enthousiast aan de slag. Fotografen van fotoclubs PS4FUN en FC Drunen 2010 waren aanwezig om tips te geven en vragen te beantwoorden, maar al snel werkten de kinderen zelfstandig en vol overgave.

De Bosbessenbus staat geparkeerd bij de Voorste Venne

Op tijd stapten zij weer in de bus, op weg naar de bibliotheek in De Voorste Venne. Waar men in vier groepjes samen met taal aandacht besteedde aan vrijheid. Er waren gedichten en spelvormen die er een succes van maakten. Daar gingen zij in vier groepjes goed mee aan de slag.

Daarna vertrok het gezelschap naar Heusden Vesting. Malu van het Streekarchief vertelde daar over meerdere memorabele momenten uit de geschiedenis. Met grote interesse werd er geluisterd. Vanuit de Vesting ging de tocht verder naar Mariënkroon. Hier kregen de leerlingen onder andere uitleg over de opvang die in Mariënkroon tijdens de oorlog heeft plaatsgevonden en over de gedenksteen die na de oorlog werd geschonken door de bewoners van Vlijmen en Nieuwkuijk: *De Barmhartige Samaritaan*. Het meest indrukwekkend was het bezoek aan de schuilkelder, die in de oorlog door velen is gebruikt. De kinderen waren verbaasd over het grote aantal mensen dat in deze relatief kleine ruimte moest verblijven. De verhalen die via een geluidsband werden verteld, terwijl het muisstil en donker was in de kelder, maakten diepe indruk.

De leerlingen van de Duinsprong bij het Pijlmonument aan de Steeferf in Drunen.

Als laatste stond een bezoek aan het V1-monument in Vlijmen op het programma waarbij de Educatieleden van de Heemkunde het verhaal van de V-1 bommen vertelden. Met de verhalen uit de schuilkelder nog vers in het geheugen, waar de geluiden van de V1-bommen bijna hoorbaar waren, luisterden de leerlingen aandachtig naar de toelichting. Aansluitend volgde een quiz waarbij de vijf groepjes streden om de ereprijs. Vier groepen eindigde gelijk en verdiende een prijs wat aangeeft hoe goed de leerlingen hadden opgelet. Het fanatisme bij deze leuke quiz was voor de passanten ook voelbaar waardoor men bleef kijken en vooral de oudere passanten vonden het geweldig dat de jeugd hier zo mee bezig was. Na deze indrukwekkende en leerzame dag stapten de kinderen weer in de bus richting school. Zij konden terugkijken op een mooie dag die volledig in het teken stond van vrijheid. Zowel de organisatie en de kinderen hebben genoten. Voor de organisatie, gemeente Heusden en de Scalascholen, is het een opsteker om de komende periode met de andere 20 groepen op pad te gaan.

Tekst en foto's: Wil Gulpen

Educatiecommissie

Beste Heemkundeleden,

Al een aantal jaren ben ik zelf actief betrokken bij de Educatiecommissie, die ooit met veel enthousiasme door Johan van den Ossenblok is opgezet. Sinds twee jaar mag ik het voorzitterschap van Johan overnemen en zet ik mij samen met een fijne groep vrijwilligers volop in om onze activiteiten voor de kinderen van de basisscholen steeds verder uit te breiden. Het is voor mij een groot plezier om kinderen bewust te maken van hun eigen Heem, hun omgeving en geschiedenis. We doen dit onder andere met projecten zoals het Struikelsteenproject, het V-1 project, de Heemkunde Doe-Dag, de Marie van de Middelhaai activiteit, samenwerkingen met Scouting Drunen en natuurlijk de Vrijheidstour, waar we momenteel middenin zitten. Deze tour organiseren we samen met de basisscholen van Scala en de gemeente Heusden. Ik krijg er energie van om kinderen te zien groeien in hun kennis over hun roots en ben altijd op zoek naar manieren om hen nog meer te betrekken.

Voor onze club ben ik op zoek naar enthousiaste, creatieve mensen die, net als ik, het leuk vinden om kinderen van de basisschool iets bij te brengen over hun Heem, in de breedste zin van het woord. Mocht je interesse hebben, dan hoor ik graag van je! Je kunt mij bereiken via:

leovandenhoven@hotmail.com

Leo van den Hoven, Educatiecommissie

Zoveel sterren bij de sterrenwacht Halley

De weergoden waren ons goedgezind deze avond van 9 maart. De WSH beleefde de 75e lezing, dit keer met een excursie naar de Sterrenwacht Halley. Het was een heldere avond om sterren waar te nemen zowel buiten met het blote oog als in de grote koepel met de telescoop. We werden gastvrij ontvangen met een kopje koffie en thee waarbij de lekkere speculaas niet ontbrak. De opkomst was heel goed met zo'n 20 belangstellenden aanwezig. De lezing werd verzorgd door de voorzitter van de Sterrenwacht Dhr. Urijan Poerink en het thema van deze avond was "Ons zonnestelsel". In het Auditorium zagen we mooie foto's en afbeeldingen verschijnen op het scherm, kleurrijk en indrukwekkend. Urijan ging voornamelijk in op de planeten Jupiter en Saturnus.

De twee grootste gasreuzen in ons zonnestelsel. Nou zijn wij op aarde best blij met onze enige maan, helder schijnend, romantiserend en onderwerp van veel kinderliedjes ook. Maar de verbazing stijgt enorm als je kennis krijgt van het aantal manen die Jupiter heeft: zo'n 92 stuks! Dat is pas scoren in het heelal! Saturnus doet er nog een behoorlijk schepje bovenop met wel 274 manen! Echt de recordhouder in ons zonnestelsel. Verbaas je niet, verwonder je slechts. Na de interessante en kleurrijke lezing van Urijan konden de groepen om de beurt naar zowel het Planetarium voor een reis door ons zonnestelsel en daar voorbij en naar de grote koepel om door te telescoop de manen van Jupiter waar te nemen. Het was een leerzaam uitje naar de Sterrenwacht Halley. De tijd vloog voorbij. Maandagavond 9 maart op de Sterrenwacht was zeker géén blauwe maan-dag!

Foto: NASA, samengesteld uit enkele foto's van de NASA

Thea Schampers Lid WSH

Wie, Wat, Waar onbekende foto (35)

Maandelijks plaatsen wij in het Plekbord een rubriek "wie, wat, waar onbekende foto". In ons heemkundearchief hebben wij een doos en mappen vol foto's waarvan

onbekend is waar deze is genomen, welke personen er op staan etc. Wij gaan daar proberen achter te komen door in het plekbord de foto te plaatsen en te vragen wie meer weet over deze foto. Dit kan zijn personen die er staan of de plaats en omgeving waar de foto is genomen en wellicht wanneer.

Op de vorige foto kwam een reactie, van Dirkje Boll uit Doeveren.

Hallo Gien,

Het is de boerderij aan de Dorpsstraat 7 in Doeveren waar ik nu woon. Het voorhuis, rechts nog net te zien, is in 1944 gebombardeerd en compleet verwoest maar later weer opgebouwd. Het staat en stond achter de kerk die ook werd verwoest en herbouwd. Het was in het verleden ook een café en op de gevel stond de tekst 't is altijd wat'

Onderstaand de nieuwe foto. Waar stond of staat deze boerderij of schuur en wie was/is de eigenaar.

Reactie op deze foto graag naar: gienvanwijk@ziggo.nl

Gien van Wijk

Nieuws uit de webwinkel

Een USB-stick is naar Eindhoven gegaan. Via de Brabantcollectie kwam een artikel in MGT in beeld over de vroegere gemeentesecretaris Cornelis Klijn. Met de bijbehorende verwijzing naar het verslag van het bezoek van de commissaris aan Haarsteeg en Hedikhuizen genoeg reden om de USB-stick aan te schaffen.

Agenda april 2026 - mei 2026

Zondag 12 april 2026:

Cultuur-historische wandeling over de Steeferf in Drunen, het Drongelens Kanaal en de Baardwijkse Overlaat. Verzamelen en vertrek vanaf de Steeferf op het parkeerterrein in Drunen om 10.00 uur. Duur van de wandeling ca. 2 uur. Bij regen gaat de wandeling niet door. Vooraf opgeven niet noodzakelijk.

Nog te zien tot 24 april

Foto-expositie "Landschap & Natuur rond Heusden" in Lokaal 23 te Heusden een nieuwe foto-expositie van fotograaf Ad Hartjes. De tentoonstelling brengt de bezoekers dicht bij de stille schoonheid van de Loonse en Drunense Duinen, de mysterieuze sfeer van de Moerputten, en de rustgevende waterpartijen van het Vlijmens Ven.

Vanaf 11 april te zien in Het Gouverneurshuis in Heusden

Expositie "Vergeten Brabantse Gildeschatten" gaat over het ontstaan en de ontwikkeling van de Brabantse schuttersgilden door de eeuwen heen, over de bijbehorende religieuze en sociaal-maatschappelijke waarden, de verschillende functies binnen de gilden, en over tradities en vernieuwingsprocessen.

Meer info volgt in het Plekbord van April

Houd voor alle activiteiten van de heemkundekring de mededelingen daarover in de gaten in het Plekbord en de media.